

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/2/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5414203943
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslav Šepták
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5414203943.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a členov senátu JUDr. Yvetty Dzugasovej JUDr. Jany Urbanovej, v právnej veci navrhovateľky: S. S., rod. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, adresa na doručovanie: L., S. XXX, právne zastúpená Mgr. Milanom Migom, advokátom so sídlom V. XX, O. H. proti odporcovi: S. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, zastúpený JUDr. Ivicou Firstovou, advokátkou so sídlom V. XXXX, O. H., v konaní o návrhu na rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletým deťom S.: S., nar. XX.XX.XXXX a H., nar. XX.XX.XXXX, obe deti bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č.k. 8P/77/2014-81 zo dňa 16. októbra 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín č.k. 8P/77/2014-81 zo dňa 16. októbra 2014 vo výroku o výživnom m e n í tak, že otec detí j e p o v i n n ý platiť na výživu maloletého S. na čas po rozvode manželstva rodičov sumu 120,00 Eur mesačne a na výživu maloletej H. sumu 85,00 Eur mesačne vždy do každého 15. dňa mesiaca vopred k rukám matky maloletých detí počnúc odo dňa právoplatnosti rozsudku o rozvode.

Vo zvyšnej časti zostáva rozsudok okresného súdu n e d o t k n u t ý .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Dolný Kubín rozviedol manželstvo navrhovateľky a odporcu uzavreté dňa 26.06.1999 v Žaškove, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Párnica vo zväzku 4, ročník 1999 na str. 39 pod por. č. 13. Súčasne schválil rodičovskú dohodu o úprave osobnej starostlivosti a o styku na čas po rozvode v znení uvedenom vo výrokovej časti napadnutého rozsudku. Otca detí zaviazal platiť na výživu mal. S. sumu 140,00 Eur mesačne a na výživu mal. H. sumu 100,00 Eur mesačne vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky mal. detí počnúc odo dňa právoplatnosti rozsudku o rozvode. Vo zvyšnej časti návrh navrhovateľky na určenie výživného zamietol. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Týmto zároveň došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č.k. 8P/24/2014-49 zo dňa 08.04.2014.

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že manželstvo účastníkov si už neplní svoj spoločenský účel, pričom ani jeden z účastníkov nepripustil možnosť obnovy manželského spoluzitia. Za daného stavu mal za to, že sú splnené zákonné predpoklady pre zrušenie manželstva rozvodom podľa § 23 Zákona o rodine. Ohľadom úpravy práv a povinností na čas po rozvode, vo vzťahu k mal. deťom okresný súd schválil rodičovskú dohodu zahŕňajúcu úpravu osobnej starostlivosti a styku. Pokiaľ sa týka výživného (výroku napadnutého odvolaním) prvostupňový súd vychádzal z toho, že rozsudkom zo dňa 08.04.2014, č.k. 8P/24/2014-49 sa otec detí zaviazal platiť na výživu mal. S. sumou 110,00 Eur mesačne a mal. H. sumou 75,00 Eur

mesačne od 01.03.2014. V čase tohto rozhodnutia žila matka aj s deťmi pri svojej matke v L.. Jej čistý mesačný príjem bol v sume 303,31 Eur, k čomu poberala prídavky spolu v sume 47,04 Eur. Mal. S. bol žiakom 8. ročníka Základnej školy v Ružomberku, pričom bol členom MFK Ružomberok s úhradou členského poplatku 100,00 Eur. Matka maloletému ďalej hradila stravné v priemere 200,00 Eur mesačne, cestovné spojené s dennou dochádzkou do školy mesačne v priemere 53,00 Eur. Ďalšie výdavky mala matka v súvislosti so zakupovaním športového oblečenia, kopačiek. Mal. H. bola žiačkou 4. ročníka základnej školy, na ktorú dochádzala do Pucova a výška cestovných nákladov vychádzala v priemere 36,00 Eur mesačne. Ďalej matka hradila stravné dcére vo výške 17,00 Eur mesačne. Zdravotný stav detí bol dobrý. Otec žil v rodinnom dome v K., ktorý patrí do BSM účastníkov. Hradil všetky výdavky spojené s bývaním, najmä poplatok za elektrinu mesačne 55,00 Eur, za vodu 7,00 Eur, za uhlie a drevo po rozpočítaní mesačne 25,00 Eur a 16,67 Eur internet, 18,00 Eur poplatok za odpad 4,33 Eur. Ďalej poistné za dom, stavebné sporenie založené na neho a mal. deti. Platil tiež úrazové poisťky uzavreté aj na deti v celkovej výške 53,33 Eur, povinné zmluvné poistenie za auto. V čase rozhodnutia súdu mal pozastavené živnostenské oprávnenie na základe žiadosti od 24.03.2014, pričom v predošlom období podnikal nepretržite od 01.09.2004 do 30.11.2009 a následne od 01.04.2010 do 24.03.2014. Otec detí odôvodňoval pozastavenie živnosti nedostatkom práce. V daňovom priznaní za rok 2013 vykázal príjmy zo živnosti vo výške 2.361,00 Eur pri výdavkoch 1.219,50 Eur, t.j. základ dane 1.141,50 Eur s nárokom na vyplatenie daňového bonusu vo výške 509,28 Eur. Z jeho výpovede bol zistený ešte lepší výsledok podnikania za rok 2013 ako vyplýva z daňového priznania, keď priznal mesačné príjmy z podnikania v priemere 600,00 Eur. Od 24.03.2014 bol otec detí vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Nepoberal žiadne štátne dávky. Okresný súd pri hodnotení možností a schopností otca detí nezohľadňoval reálny preukazovaný stav, ale vychádzal z jeho potenciálnych možností. Neboli preukázané žiadne vážne dôvody pre pozastavenie podnikateľskej činnosti, ktorú vykonával v predchádzajúcom období 9 rokov a v posledných rokoch bol schopný dosahovať zisk. Otec napriek tomu, že tvrdil, že nemá žiadne príjmy, bol schopný platiť všetky výdavky spojené s bývaním i ďalšie, ktoré preukázal dokladmi. Keďže nebolo zistené, že k prerušeniu podnikania došlo z vážnych dôvodov, súd vychádzal pri určovaní výživného v zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine z jeho pomerov, ktoré existovali v roku 2013, t.j. pred prerušením živnosti. Za ďalšie, prvostupňový súd po vykonanom dokazovaní konštatoval, že v súčasnosti je mal. S. iakom 9. ročníka základnej školy a mal. H. 5. ročníka základnej školy. Potreby detí a výdavky matky na úhradu týchto potrieb sú v obdobnej výške ako v čase posledného rozhodovania o výške výživného. Taktiež pomery otca sú v porovnaní s pomermi, z ktorých súd vychádzal pri rozhodovaní v apríli 2014, nezmenené. Otec podľa vlastného tvrdenia neobnovil podnikateľskú činnosť, ktorá bola pozastavená na základe jeho žiadosti do 30.09.2014. Naďalej žije sám v spoločnom rodinnom dome a hradí pravidelné výdavky spojené s bývaním, so splácaním poisťného, a to úrazového poisťného, poisťného na rodinný dom aj auto. Tiež hradí pravidelne určené výživné na deti. Napriek tomu tvrdí, že nie je schopný platiť výživné ani v naposledy určenej výške spolu 185,00 Eur mesačne. Od odchodu matky s deťmi kúpil dcére H. veci na oblečenie vo výške 200,00 Eur, tablet v hodnote 100,00 Eur. Okrem toho je schopný hradiť aj ďalšie výdavky spojené s jeho cestovaním za priateľkou do Bratislavy. Pokiaľ sa týka matky detí, okresný súd konštatoval, že od času posledného rozhodnutia došlo na jej strane k zmene bývania, keď dňa 27.06.2014 uzatvorila nájomnú zmluvu, na základe ktorej žije spolu s deťmi v 2-izbovom byte, za ktorý hradí nájomné vo výške 260,00 Eur mesačne. Ide o nevyhnutný výdavok, keďže tento slúži na zabezpečenie základnej potreby matky a aj oboch detí, a to potreby primeraného bývania. Jej priemerný čistý mesačný príjem za obdobie mesiacov marec 2014 a september 2014 dosahuje výšku 358,00 Eur, k čomu poberá prídavky na dve deti spolu 47,04 Eur. S poukazom na ust. § 78 Zákona o rodine vzhľadom na nárast výdavkov matky detí prvostupňový súd určil výživné na staršieho S. na sumu 140,00 Eur mesačne a na mladšiu H. sumu 100,00 Eur mesačne na čas po rozvoze. Výživné bolo určené diferencovane s prihliadnutím na vek detí, ale aj tú skutočnosť, že otec má s mal. H. vytvorený blízky vzťah, s ktorou sa stretáva a takouto formou sa otec podieľa na výžive dieťaťa aj nad rámec určeného výživného v čase stretnutia pobytov. Pokiaľ matka detí žiadala o určenie výživného vo väčšom rozsahu, ako bolo rozhodnuté, súd jej návrh z dôvodu neprimeranosti možnostiam a schopnostiam povinného otca zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 144 O.s.p..

Proti vyššie uvedenému rozsudku čo do výroku o výživnom podal odporca odvolanie, na základe ktorého odvolací súd žiadal, aby rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zmenil, zaviazal ho k plateniu výživného na mal. S. v sume 100,00 Eur mesačne a mal. H. v sume 75,00 Eur mesačne.

Prvostupňovému súdu vytýkal nesprávne skutkové zistenia, nesprávne právne posúdenie veci. Zopakoval, že momentálne je vo veľmi zlej finančnej situácii a má za to, že od posledného rozhodnutia nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala stanovenie vyššieho výživného. Platí to o to viac, keď sa na strane odporcu zhoršili pomery a to tak, že z dôvodu nedostatku práce na trhu a zákaziek musel pozastaviť živnosť. Ak by naďalej pokračoval v podnikaní, bol by nútený platiť odvody štátu vo výške 200,00 Eur mesačne, čím by mu pomerne vzrástli ďalšie náklady. Za ďalšie, odvolateľ zdôraznil, že v čase, keď má v osobnej starostlivosti mal. dcéru H., zabezpečuje všetky nevyhnutné veci ako oblečenie, hygienické potreby, stravu a ďalšie. Momentálna finančná situácia na strane odporcu je neúnosná a na živobytie si musí požičiavať financie od svojej matky, resp. na platenie výživného od manžela svojej sestry. Okresný súd mal zohľadniť súčasne reálny stav, keď odporca je od 24.03.2014 vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, a preto nie je schopný prispievať na mal. deti vyšším výživným. Napokon odvolateľ zdôraznil, že s prihliadnutím na krátky odstup času od poslednej úpravy nedošlo k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala stanovenie iného výživného.

Kolízny opatrovník v podanom vyjadrení odvolací súd žiadal, aby rozsudok okresného súdu v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 204 ods. 1, § 201 O. s. p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O. s. p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené podľa § 202 O. s. p., v odvolacom konaní preskúmal napadnuté rozhodnutie v súlade s ust. § 212 ods. 2 písm. a/ O. s. p. a rozsudok okresného súdu podľa § 220 O. s. p. zmenil, a to z nasledovných dôvodov:

Podľa § 24 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Podľa § 62 ods. 1,2,4 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Po preskúmaní obsahu spisu odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie odporcu je čiastočne dôvodné.

Prvostupňový súd vykonal vo veci samej vo vzťahu k napadnutému výroku o výživnom dostatočné dokazovanie, skutkový stav zistil úplne a správne, avšak z tohto nevyvodil správny právny záver, pokiaľ zaviazal odporcu (otca detí) k plateniu výživného až v sume 140,00 Eur mesačne na mal. S. resp. 100 Eur mesačne na mal. H..

Odvolací súd sa v danom prípade s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania stotožnil s názorom prvostupňového súdu, podľa ktorého je potrebné pri posudzovaní schopnosti a možnosti povinného rodiča, t. j. odporcu vychádzať z jeho potencionálnych možností. Aj keď bolo preukázané, že od 24.03.2014 bol odporca vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, neboli preukázané také závažné dôvody pre pozastavenie podnikateľskej činnosti. V tejto súvislosti správne okresný súd poukázal na to, že odporca vykonával podnikateľskú činnosť v predchádzajúcom období 9 rokov, počas ktorých dosahoval zisk. Za ďalšie aj napriek tvrdeniam, že nemá žiaden príjem je odporca schopný platiť všetky výdavky spojené s bývaním v rodinnom dome. Na druhej strane, od času posledného rozhodnutia súd deti staršie, maloletý S. je žiakom deviateho ročníka základnej školy a maloletá H. začala navštevovať

druhý stupeň základnej školy, je žiačkou piateho ročníka. Potreby detí a výdavky matky sa od času posledného rozhodnutia o výživnom zvýšili.

S výškou výživného tak, ako bola určená okresným súdom, sa už ale odvolací súd nestotožnil, najmä s ohľadom na preukázané potencionálne schopnosti a možnosti odporcu a tiež vzhľadom na vek detí, ich odôvodnené potreby. Výživné určené prvostupňovým súdom odvolací súd považoval za prívysoké. Na rozdiel od okresného súdu zohľadnil vo väčšej miere odstup času od poslednej úpravy, ako aj tú skutočnosť, že odvolateľ sa popri plnení vyživovacej povinnosti na maloleté detí podieľa aj iným spôsobom, na zabezpečení ich riadnej výchovy a starostlivosti, zakupovaním oblečenia, hygienických potrieb a pod. Podľa názoru odvolacieho súdu suma výživného 120,00 Eur mesačne na maloletého S. a 85,00 Eur mesačne na maloletú H. na čas po rozvode manželstva (s účinnosťou odo dňa právoplatnosti rozsudku o rozvode) vystihuje lepšie tak odôvodnené potreby maloletých, ako aj schopnosti a možnosti povinného rodiča - odporcu. Pri rozhodovaní o konkrétnej výške výživného odvolací súd nemohol v plnej miere akceptovať odvolateľom uvádzané výdavky, keďže v zmysle ust. § 62 ods. 5 Zákona o rodine má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov, a preto si aj otec detí musí uvedomiť, že v prvom rade je povinný zabezpečiť si plnenie vyživovacej povinnosti a tomu prispôsobiť aj svoje správanie (rozpočet a výdavky).

Odvolací súd sa neodchýlil od skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa a pri rozhodovaní z neho vychádzal. Prvostupňový rozsudok zmenil len pre nesprávne právne posúdenie, keď skutkové zistenia vyplývajúce z vykonaného dokazovania nepovažoval za postačujúce pre záver o určení vyživovacej povinnosti odporcovi v sume 140,00 Eur resp. 100 Eur mesačne.

Z hore uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti podľa § 220 O. s. p. zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Vo zvyšnej časti, v ktorej okresný súd rozviedol manželstvo účastníkov, schválil rodičovskú dohodu o úprave osobnej starostlivosti a styku na čas po rozvode, ako aj vo výroku o trovách konania zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý, keďže nebol napadnutý odvolaním.

Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.